

KONSTRUOVANÁ TĚLA
KONSTRUOVANÁ ROVNOST

PROMĚNY SPOLEČNOSTÍ POZDNÍ DOBY

PROČ JSOU KATEGORIE V MODERNÍ SPOLEČNOSTI NEZBYTNÉ?

Georg Simmel: Die Großstädte und das Geistesleben (1903)

Louis Wirth: Urbanism as a Way of Life (1938)

© Anita Maric/newsteam - NPI

SOCIÁLNÍ ROLE

= očekávání spjatá s jednáním člověka
v určité sociální pozici (= dynamická
stránka společenského statusu)

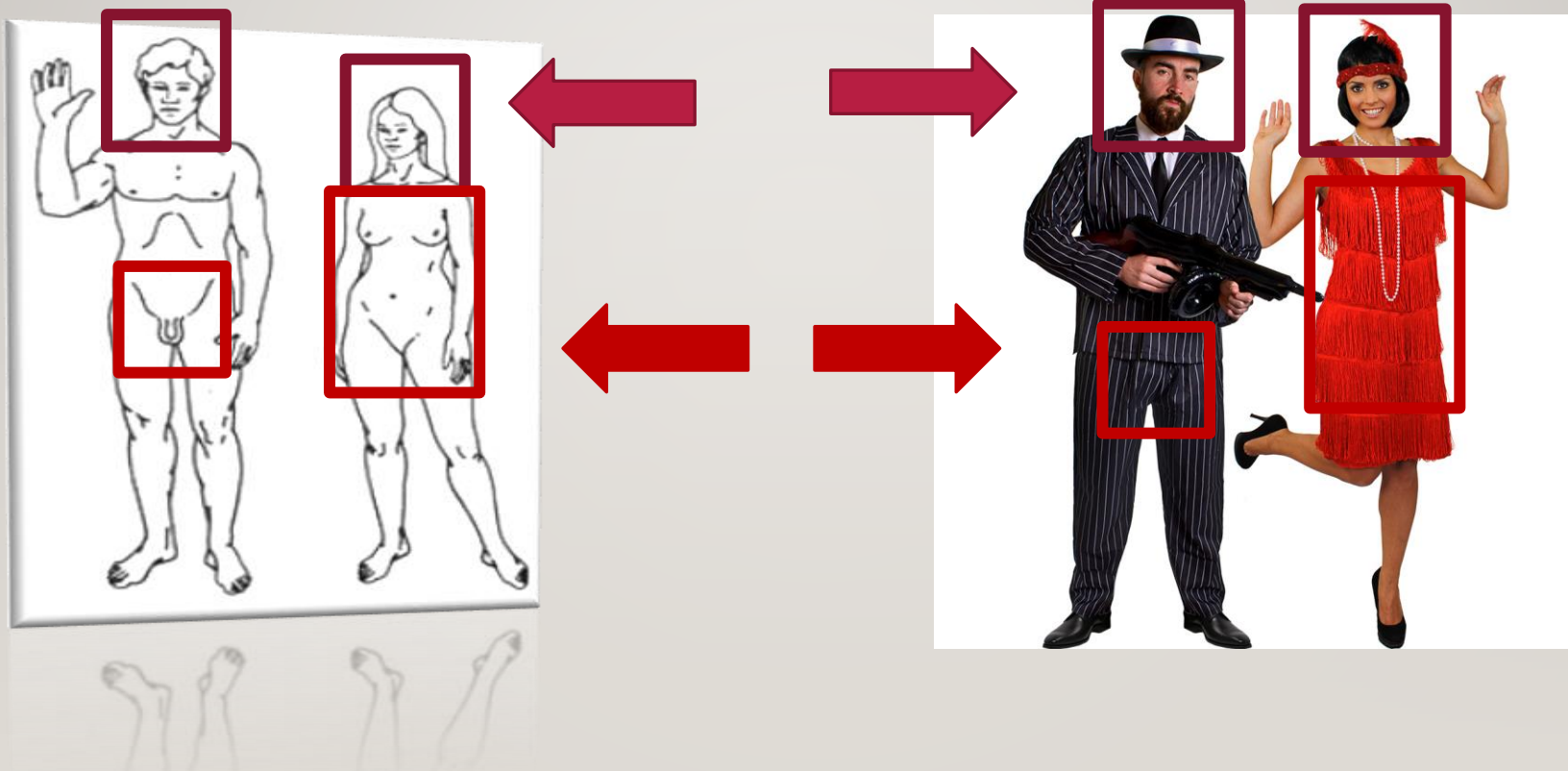

VÝVOJ SPOL. DISKUSE O GENDERU (USA)

- Konec 18. - I. pol. 20. století
  - Křesťanské církve – systémy tabu a dominance mezi M a Ž
  - I. Vlna feminismu – volební právo a právo na vzdělání
- 20' léta - postupné uvolňování *de facto* ale ne *de iure*
- 40' léta – válečná feminizace a defeminizace výroby, Kinsey
  - 50' léta jako zlatý věk americké konformity (Parsons)
- 60' – kulturní a sexuální revoluce (Friedan), hormonální antikoncepce
  - II. vlna feministického hnutí
- 70' – nárůst alternativních sexualit, politika identity
- 80' – AIDS, prosazování konstruktivismu
  - III. vlna feministického hnutí
- 90' – boom konstruktivismu v oblasti gender studies

BIOLOGIZACE GENDERU

MARS a VENUŠE NA PRACOVIS

PH.D. JOHN GRAY

První kniha
o vztazích mužů a žen
v pracovním prostředí

*Proč muži vytvářejí zákony
a ženy jsou vstřícné*

PRAGA

JOHN GRAY doktor filosofie

MUŽI JSOU Z MARSU

ŽENY Z VENUŠE

Praktický návod,
jak zlepšit vzájemné porozumění
a dosáhnout v partnerských vztazích to
co od nich očekáváme

PRÁH • SVAN
KNIZNÍ KLUB

25 světových vydání

ALLAN & BARBARA PEASEOVI

PROČ

MUŽI
NEPOSLOUCHAJÍ
A ŽENY
NEUMÍ ČÍST
V MAPÁCH

Od autorů bestselleru
Proč muži neposlouchají a ženy neumí číst v mapách

PROČ MUŽI LŽOU

— a —

ŽENY PLÁČOU

PRAGMA

Allan a Barbara Peasovi

60.-70. LÉTA – 2.VLNA FEMINISMU

GENDER JAKO KONSTRUKT

- Argumentace pro oddělení genderu a pohlaví

- Teorie genderové neutrality (Money)
- Interkulturní a historické srovnání
- Hraniční identity
  - Historické formování homosexuála jako typu člověka
  - Hermafroditismus
  - Transsexualita a transvestitismus

- Sandra Bem: koncept tří genderových skel (90)

- Genderová polarizace (gender jako org. princip)
- Androcentrismus
- Biologický esencialismus (60-70) (1. vlna)

X Radikální konstruktivismus (80.-90.)

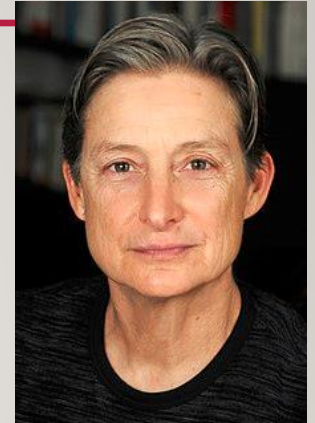
- 90.-00. – Symbióza biologických a sociálních komponent identity (3. vlna)

TEORIE VZTAHU SYSTÉM-GENDER

- Butler

- Gender Trouble (1990)
- Performativita genderu a sexuality (a "practice of signification" p. 144)
  - Proti binárnímu chápání genderu (problematizace politik identity)
  - Gender jako performance (x esence) => Queer theory
- Bodies That Matter (1993)

- Connel

- Gender and Power (1987), Masculinities (2005)
- Roviny genderového řádu: práce, moc, cathexis
- Krize g. řádu: krize institucionalizace, krize sexuality, krize z formování zájmů

37

- Agender
- Androgyne
- Androgynous
- Bigender
- Female to Male
- FTM
- Gender Fluid
- Gender Nonconforming
- Gender Questioning
- Gender Variant
- Genderqueer
- Male to Female
- MTF
- Neither
- Neutrois
- Non-binary
- Other
- Pangender
- Trans
- Trans Man
- Trans Person
- Trans Woman
- Transfeminine

- Transgender
- Transgender Female
- Transgender Male
- Transgender Man
- Transgender Person
- Transgender Woman
- Transmasculine
- Transsexual
- Transsexual Female
- Transsexual Male
- Transsexual Man
- Transsexual Person
- Transsexual Woman
- Two-Spirit

facebook

58

- Agender
- Androgyne
- Androgynous
- Bigender
- Cis
- Cisgender
- Cis Female
- Cis Male
- Cis Man
- Cis Woman
- Cisgender Female
- Cisgender Male
- Cisgender Man
- Cisgender Woman
- Female to Male
- FTM
- Gender Fluid
- Gender Nonconforming
- Gender Questioning
- Gender Variant
- Genderqueer
- Intersex
- Male to Female
- MTF
- Neither
- Neutrois
- Non-binary
- Other
- Pangender
- Trans
- Trans*
- Trans Female
- Trans* Female
- Trans Male
- Trans* Male
- Trans Man
- Trans* Man
- Trans Person
- Trans* Person
- Trans Woman
- Trans* Woman
- Transfeminine
- Transgender
- Transgender Female
- Transgender Male
- Transgender Man
- Transgender Person
- Transgender Woman
- Transmasculine
- Transsexual
- Transsexual Female
- Transsexual Male
- Transsexual Man
- Transsexual Person
- Transsexual Woman
- Two-Spirit

HLUBOKÉ ZAKOTVENÍ GENDEROVÉ NEROVNOSTI

- Sylvia Walby
  - Theorizing patriarchy (1990)

VÝZKUM NATURE X NURTURE V BIO-VĚDÁCH

Sex differences in rhesus monkey toy preferences parallel those of children

Janice M. Hassett^{a,b,c}, Erin R. Siebert^b, Kim Wallen^{a,b,c,*}

^a Department of Psychology, Emory University, Atlanta, GA 30322, USA

^b Yerkes National Primate Research Center, Atlanta, GA 30322, USA

^c Center for Behavioral Neuroscience, Atlanta, GA, 30322, USA

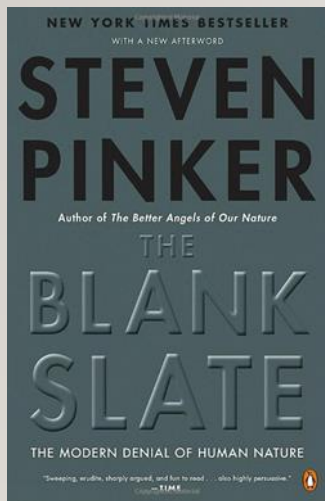
ELSEVIER

Infant Behavior & Development 23 (2000) 113–118

**Infant
Behavior &
Development**

Sex differences in human neonatal social perception

Jennifer Connellan^a, Simon Baron-Cohen^{a,*}, Sally Wheelwright^a,
Anna Batki^a, Jag Ahluwalia^b

ELSEVIER

Contents lists available at [ScienceDirect](#)

Neuroscience and Biobehavioral Reviews

journal homepage: www.elsevier.com/locate/neubiorev

Empathy: Gender effects in brain and behavior

Leonardo Christov-Moore^a, Elizabeth A. Simpson^{b,c}, Gino Coudé^b, Kristina Grigaityte^{a,d},
Marco Iacoboni^a, Pier Francesco Ferrari^{b,*}

Scans prove there's no such thing as a 'male' or 'female' brain

HUMANS 30 November 2015

The New York

Can We Finally Stop About 'Male' and 'Female' Brains?

Recent research is making it clearer than ever that the notion that sex determines the fundamentals of brain structure and behavior is a misconception.

How Small Differences Grow Into Troublesome Gaps — And What We Can Do About It

PINK BRAIN BLUE BRAIN

LISE ELIOT, Ph.D.

SMARTNEWS *Keeping you current*

There's No Such Thing as a Male or female Brain

When it comes to sex traits, brains are consistently incon

FASTCOMPAN

GN TECH WORK LIFE CREATIVITY IMPACT AUDIO

17.24.17 | WORKING WHILE FEMALE

Everything You Believe Is Wrong There Is No Such Thing As A Male Or Female Brain

Forget all those glowing brain scans, here's the real science behind the differences between men and women.

Sex beyond the genitalia: The human brain mosaic

Daphna Joel, Zohar Berman, Ido Tavor, Nadav Wexler, Olga Gaber, Yaniv Stein, Nisan Shefi, Jared Pool, Sebastian Urchs, Daniel S. Margulies, Franziskus Liem, Jürgen Hänggi, Lutz Jäncke, and Yaniv Assaf

PNAS December 15, 2015 112 (50) 15468-15473; published ahead of print November 30, 2015 <https://doi.org.ezproxy.is.cuni.cz/10.1073/pnas.1509654112>

Edited by Bruce S. McEwen, The Rockefeller University, New York, NY, and approved October 23, 2015 (received for review June 4, 2015)

CYBORG MANIFESTO

„By the late twentieth century, our time, a mythic time, we are all chimeras, theorized and fabricated hybrids of machine and organism—in short, cyborgs. (...)

- (...) now I want to signal three crucial boundary breakdowns that make the following political-fictional (politicalscientific) analysis possible. By the late twentieth century (...)

IAN HACKING: SOCIÁLNÍ KONSTRUKCE – ALE ČEHO?

---

(0) Při současném stavu věcí se X pokládá za samozřejmé; X se jeví jako nevyhnutelné.

(I) X nemusí vůbec existovat anebo vůbec nemusí být tím, čím je. X, případně X, jaké je v současnosti, není determinované povahou věcí; není nevyhnutelné.

(II) X, jaké je, je úplně špatné.

(III) Bylo by pro nás o mnoho lepší, kdybychom se X zbavili, nebo ho přinejmenším radikálně změnili.

CYBORG MANIFESTO

- „The last beachheads of uniqueness have been polluted if not turned into amusement parks: language, tool use, social behavior, mental events—nothing really convincingly settles the separation of human and animal.“
- „The second leaky distinction is between animal–human (organism) and machine. (...) Late twentieth-century machines have made thoroughly ambiguous the difference between natural and artificial, mind and body, self-developing and externally designed, and many other distinctions that used to apply to organisms and machines.“
- „the boundary between physical and nonphysical is very imprecise for us. (...) Modern machines are quintessentially microelectronic devices: they are everywhere and they are invisible. Modern machinery is an irreverent upstart god, mocking the Father’s ubiquity and spirituality.“

CYBORG MANIFESTO

- So my cyborg myth is about transgressed boundaries, potent fusions, and dangerous possibilities, which progressive people might explore as one part of needed political work. One of my premises is that most American socialists and feminists see deepened dualisms of mind and body, animal and machine, idealism and materialism in the social practices, symbolic formulations, and physical artifacts associated with “high technology” and scientific culture. From *One-Dimensional Man* (Marcuse 1964) to *The Death of Nature* (Merchant 1980), the analytic resources developed by progressives have insisted on the necessary domination of technics and recalled us to an imagined organic body to integrate our resistance.“

CYBORG MANIFESTO: BEYOND GENDER

- "the utopian dream of the hope for a monstrous world without gender," stating that "Cyborgs might consider more seriously the partial, fluid, sometimes aspect of sex and sexual embodiment. Gender might not be global identity after all, even if it has profound historical breadth and depth."